

Tla treba s stolčenim apnom posipavati. Apno je namreč kokošim potrebno zavoljo jajčnih lupin, katerih brez njega ne morejo narejati. Po kotéh na suhem morajo biti kupi pepela za kopanje, da se nadležnega mrčesa iznebijo.

Kokošim je dobro tudi nekoliko živalske hrane dajati. Zatorej priporočamo kuhinjske odpadke: kuhane preostanke mesa, maščobe, drobovino od rib, piščet itd. Vse to se drobno zaseka, pomeša z ostanki drugih jedil, dodane se malo moke, dolije kislega mleka itd. ter naredijo majhni svalki ali hlebiči. Teh se daje ali nastavlja kokošim redno in toliko da vsaka živalca nekaj dobi, tudi če je mlajša in slabša mimo drugih. Tako bodo kokoši zmeraj krepke in zdrave, posebno če se jim nekaj zelenjave, na primer salate, kapusovega perja, zelene detelje položi in časi ječmena ali ovsa vrže.

Vode morajo zmeraj imeti, tudi po zimi, vendar paziti je, da ne zamrzne. Če je kurnik združen s hlevom, pričakovati je zanesljivo, da bodo kokoši tudi po zimi jajca nesle.

Treba je še gledati na to, da bodo jajca velika in težka. V to svrho je izbrati pravo kokošje pleme, kajti vsako pleme ni pripravno da bi neslo jajca. In torej moramo tudi tukaj izbirati takšna plemena, katerih kokoši rada in obilno jajca nesejo. Pravo pleme pogoditi, je zelo važno.

Jajca rabijo mnogovrstno, najbolj kot jed ljudem, zatem pa še, da se iz njih izvalijo mladiči v pomnožitev kokošjega roda, pa tudi za tečne in mastne pečenke.

Valiti dajejo mladiče kokljam. Toda Francozom rabijo tudi posebne strojne valilnice. V to svrho nastala so uže večja podjetja, koder veliko piščet izvalijo na umeten način ter jako mnogo denarjev spečajo.

O gojenju mladih konj v hlevu

piše v „Oeconom-u“ živinozdravnik E. Weiglein: Vzrok vsem napakam konjskim je slabo gojenje v hlevu in slabi vzgledi.

Med temi napakami so nekatere, katere jim gotovo v starost preidejo in ki so ljudem celo nevarne. Tudi cena se jim zelo zniža. Žrebeta menjajo svojo prvotno dlako od šestega do osmega meseca. Tedaj jih zelo srbi in grize; zaradi tega se radi drgnejo. Ako se jim bližaš in jih po vratu, glavi ali po hrbtu popraskaš, strmel bodeš, tako mirni bodo in stiskali se bodejo k tebi hvaležno in hrepeneče, kazoč, da jim dobro dé. Nič boljšega nego če primeš ščet in konjsko česalo (štrigelj), dobro snaži, a pazno in pametno, pa le ne s česalom, ampak le s ščetjo; ono je še preojstro za mehko kožo in kosti, ki ven mole. Tako stori dvakrat na dan, ne da bi žrebe ustrašil, in kliči je z mirnim in mehkim glasom po imenu, katero žrebeta prav dobro pomnijo. Tako si vse lahko dosege, kajti snaženje v tem času vedno nemirnim konjem dobro dé. Snažeč vzdigni

žrebetu sem in tja kako nogo, pa le malo, potem jo postavi zopet polagoma na tla in ob enem praskaj in snaži noge; žrebetu to dobro dé in pozabi na to, kar se ž njim godi; tedaj vsakokrat, kadar nogo vzdigneš, udari parkrat zlahkoma na kopito z lesom od ščeti, in tako si žrebe brez težave privadil popolnoma snaženju ter vzdigovati in podajati noge. Priveži mu še ovraten jermen, spusti kobilo na plano in žrebe pojde rado za njo in privadilo se bode lahko vratnemu jermenu ter privezovanju za uzdo.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 33. Kje je dobiti starih železniških šin? (J. Kr. prof. v K.)

Odgovor: Jakob Nekrep v Ljubljani prodaja stare železniške šine, ki so pa še prav dobro ohranjene. 100 kgr. stoji 7 gold. Šina vaga nekaj čez 200 kgr. Pri večjih naročilih daje imenovana tvrdka znaten rabat.

Vprašanje 34. Spomladi hočem kupiti plemenskega bika. Svetujte mi, ali naj kupim beljanskega ali muricodolskega bika? (P. Š. v K.)

Odgovor: Na to vprašanje ni prav lahko odgovoriti. Predno se odločite za to ali ono pasmo, preudariti Vam je več reči. Ako Vam je največ do mleka, potem ima na vsak način prednost beljanska pasma. Želite pa vzrejati lepo vprežno in klavno goved, potem Vam priporočamo muricodolsko pasmo. Ozirati se pa morate tudi na Vaše posebne razmere, to je, na kupčijske in krajevne razmere. Laški in južno-štajerski trgovci ne marajo za drugo nego za sivo goved, ko Korošci, Tirolci in Bavarci pa kupujejo na Gorenjskem izključno le cikasto živino. Beljanska goved je kočljivejša od muricodolske, vendar pa prva hitreje odebeli nego zadnja.

Vprašanje 35. Kje je dobiti ameriških trt? (P. Z. na F.)

Odgovor: Ameriške trte prodaja dr. Geršak v Ormužu. Dobiti jih je tudi po okrajnem glavarstvu od c. kr. kmetijskega ministerstva. Svojim udom priskrbi ameriških trt tudi društvo za varstvo vinarstva v Avstriji. Društvo ima svoj sedež na Dunaji. Sicer se pa bodete za letos uže tako prepozno zglasili za ameriške trte.

Vprašanje 35. Moja goved, ki je beljanske pasme, je zelo dolgodlaka ter mršava. Slišal sem, da priporočajo goved striči. Tudi jaz bi rad to izkusil, a želim prej Vaše mnenje zvedeti. (S. C. v L.)

Odgovor: Mlada beljanska goved je vedno precej dolgodlaka, zlasti pa po zimi. Striženje govedi je dobro, a treba je zaradi prehlajenja pazljivo ravnati. Ako svojo goved pridno snažite in češete, ako jo dobro krmite ter ji skrbite za primerno gorak hlev, potem goved ne bode mršava.

Vprašanje 37. Imam zelo plitvo, prodasto zemljo, ki bi jo rad zasadil s kakim sadnim drevjem. Poskušnje z jablanami in s hruškovim drevjem se mi

niso sponesle. Bi mi li vedeli, kako drugo drevje svetovati? (Dr. F. L. v G.)

Odgovor: Za Vašo zemljo, ki nam je sicer znana, priporočamo Vam črešnjevo drevje. Črešnjevo drevje Vam bode gotovo dobro in čvrsto raslo ter tudi dobiček prinašalo, ako bode prave sorte sadili. Vaše podnebne razmere podobne so zelo ljubljanskim, tukaj pa na vrtu kmetijske družbe zgodnje črešnje redno konci junija zorijo.

Tajnikovo poročilo o delovanji „Matice Slovenske“

v dobi od 28. aprila 1886 — 13. aprila 1887.

(Dalje.)

Z rokopisi je Matica precej dobro preskrbljena. Nekaj, kar jih je bilo že lanskemu Letopisu namenjenih, jih je bilo treba prihraniti za letošnjega. Ker se je namreč tvarina drugim knjigam nepričakovano nakopičila, je morala biti vsebina Letopisu nekoliko bolj kratka, kakor je odbor prvotno nameraval. Razven teh rokopisov dobil je odbor tudi še nekoliko družih, nekaj mu jih je pa še obljubljenih. Kakor v družih letih, bil je poziv pisateljem slovenskim gledé primernih doneskov za Letopis tudi lani v Letopisu objavljen, in po časnih v drugič ponatisnen. Odbor dobil je tudi sicer dosti ponudeb in vprašanj, bi li Matica vsprejela sestavke te in te vsebine. V vseh tacih slučajih ravnal se je pa po skušanem najboljšem načelu, oziroma sklepu: naj pošljejo ponudniki svoje spise uže izgotovljene na ogled, v pretres in oceno; naprej se društvo ne more in ne sme nikakor vezati. Nekaj tacih ponudeb je bilo tudi uže a priori odbitih, nekaj na ogled poslanih spisov, ki so jih strokovnjaki pregledali in ocenili, vrnenih, ker neso ugajali.

Da večjemu številu društvenikov ustreže, pritrnil je odbor vnovič nazoru, naj Matica izda vsako leto kaj beletrističnega. Tej stroki bodi posvečena posebna knjiga, katerej bodi priročnejša oblika male osmerke. Te vrste gradivo naj izhaja vsako leto v posebnih zvezkih pod splošnim naslovom „Zabavna knjižnica“. Ker bi bilo jako želeli, da se uže skoro poda na tem polji kaj izvirnega, razpisala je Matica, da si preskrbi v ta namen potrebnega in primernega gradiva, častni darili za dva najboljša pripovedna spisa. Darili se imata izplačati iz obresti „Tomšič-Jurčičeve ustanove za literarne namene“, katera je v novejšem času v društvenega odbora oskrbi.

Javnemu mnenju ustrezajoč se je odbor v principu tudi uže za to izjavil, da Matica izda v posebni knjigi Erjavčeva pripovedna dela. Književnemu odseku je izročena naloga, da se v ta namen potrebno ukrene, da knjiga izide kot posebna društvena knjiga za l. 1888.

Društvo se od leta do leta na zunaj močneje razvija. Število društev in znanstvenih zavodov, s katerimi zamenjuje svoje knjige, se vsako leto nekoliko pomnoži. V zadnjem času se je ponovila književna zveza z Matico Hrvatsko in je naša Matica prejela na ta način veliko zbirko lepih hrvatskih knjig, za kar se je o svo-

jem času spodobno in primerno zahvalila. Od angleškega društva „American philosophical society“ ji je došlo častno vabilo k mejsebojni zameni društvenih pojavov, kateremu je z veseljem pritrnila. Tudi iz privatnih poročil je pogostokrat posneti, da ji simpatije od dne do dne rasto.

Lani je odbor sklenil, da se ima poročilo o društveni knjižnici sestaviti in knjige v Letopisu objavljati. V lanskem Letopisu je izšlo kot prva serija poročilo o slovenski knjižnici, kateremu je povzeti, da ima matičina knjižnica 329 slovenskih knjig v 628 delih, oziroma zvezkih, snopičih in letnikih; razven tega pa še več zemljevidov, ki so izšli v društveni zalogi v raznih letih ob jednom z običajnimi društvenimi knjigami. Poročilo se ima v letošnjem „Letopisu“ primerno nadaljevati.

Društvena knjižnica je lani narastla za 461 knjig, zvezkov, časopisov itd. (l. 1885 za 190; l. 1884 za 191). Dobila je pa 240 knjig vsled daril in 221 po zameni. Po jeziku je bilo prirastlih knjig največ, 220, čeških (večinoma zasluga g. Lega), 122 ruskih, 74 hrvatskih (v prvi vrsti „Hrvatska Matica“), 18 slovenskih, 7 srbskih, 4 sorbske, 3 bolgarske, 3 latinske, 2 poljski in 1 angleška. Za vsa darila so šle darovalcem iz predsedništva primerne zahvale, zamenjevalcem je pa društvo seveda redno pošiljalo svoje društvene knjige.

Stanje književne zaloge je bilo koncem leta 1886 naslednje: Knjižnica je štela 17.686 iztisov knjig in 8374 zemljevidov. Skupna vrednost po prodajalni ceni bi znašala 12.372 gold. 61 kr. Ako pa odbijemo šolskim knjigam 20%, ki se dovoljujejo knjigotržcem, nešolskim knjigam pa in zemljevidom polovico, kar utegne biti približno pravo, znaša faktična vrednost književne zaloge 7241 gold. 89 kr., od katerih pride na šolske knjige 2814 gold. 89 kr., na nešolske 4005 gold. 27½ kr., na zemljevide 421 gold. 72½ kr. Skupilo od založnih knjig je znašalo lani blizu 270 gld., in sicer z malo izjemami večinoma šolske knjige. Rastlinstvo in Geometrija poideta v kacih petih letih; tudi za Somatologijo se ni ravno bati; Erjavčevega Živalstva je pa v tretjem natisu še na ostajanje. Bolj mlačna je bila, kot naravno, kupčija z nešolskimi knjigami. Mestu da ji v zalogi mrtve leže in da jih spravlja s pridom polagoma med svet, jih je Matica tudi lani v večjem številu podarjala raznovrstnim učenim in poučnim zavodom, pa tudi privatnim osobam na njih prošnjo, ter poklonila na ta način več stotin knjig, ki bodo obdarovanim več ali manj koristile. Pri darilih je bilo odboru vodilo, da so bili prošnjiki člani, ali, da so se vsaj zavezali, da v kratkem društvu pristopijo. Jednaka je bila tudi z zemljevidi in jih je odbor ponudil „Narodni šoli“, da ž njimi razpolaga in jih pošilja šolam po deželi. Razmerje med društvom in knjigotržci je ostalo neizpremenjeno; nekaj prošenj gledé knjig v komisijo je bilo treba dosledno v nemar puščati.

(Konec prihodnjič.)